

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/13/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4621202430
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4621202430.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Lenky Halmešovej, vo veci starostlivosti súdu veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka H. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X., ulica T. XXX/XX a otec W. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W., t.č. X., D. XXX, o návrhu matky na zvýšenie výživného a vzájomného návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 10P/204/2021-47 zo dňa 3. marca 2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 5Pc/19/2017 zo dňa 10.07.2017, právoplatný dňa 04.08.2017 tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na mal. Ninu zo sumy 30,- eur na sumu 80,- eur mesačne, s účinnosťou od 01.09.2021. Výrokom II. povolil súd prvej inštancie ročné výživné za čas od 01.09.2021 do 28.02.2022 v sume 300,- eur zaplatiť otcovi v splátkach po 20,- eur mesačne spolu s bežným výživným do rúk matky, pod následkom straty výhody splátok. Výrokom III. určil, že v ostatných častiach zostáva rozsudok nezmenený. Zároveň výrokom IV. zamietol návrh otca na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Výrokom V. určil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, §76 ods. 1 § 78 ods. 1,3, § 24 ods. 2,4, § 43 ods. 1 Zákona o rodine, § 52 CMP ako aj zisteným skutkovým stavom na základe čoho dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca je čiastočne dôvodne podaný a návrh otca na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti ako nedôvodný zamietol. V dôvodoch rozhodnutia poukázal na obsah návrhu matky, ktorým sa domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti na mal. Q. zo sumy 30 eur na sumu 150 eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2021, ktorý odôvodnila tým, že od určenia výživného rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 5Pc/19/2017 zo dňa 10.7.2017 uplynulo dlhšie obdobie, pomery na strane maloletej sa podstatne zmenili, maloleté dieťa je žiačkou druhého ročníka základnej školy a určené výživné nestačí na pokrytie jej potrieb. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že otec s návrhom matky nesúhlasil, pretože nie je zamestnaný, nemá trvalé bydlisko, býva s matkou a jej manželom v dome, ktorý patrí matkinmu manželovi. Čaká ho trest, keďže na súde sa voči nemu vedie trestné konanie. V priebehu konania otec na pojednávaní dňa 24.02.2022 navrhol, aby súd maloletú Q. zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, čo odôvodnil tým, že maloletá je každý deň u nich, jeho matka sa o ňu prakticky denne stará, kupuje jej potrebné veci, majú vytvorený veľmi dobrý vzťah.

2. Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že od predošlej úpravy výživného došlo k takej zmene pomerov u účastníkov konania, ktorá odôvodňuje zmenu rozhodnutia v časti výšky výživného. Zdôraznil, že maloletá Q., ktorá mala v čase poslednej úpravy tri roky je v súčasnosti žiačkou základnej školy, vyrástla, zvýšili sa náklady na jej výživu a ďalšie odôvodnené potreby, ako je oblečenie, obuv, školské potreby a pomôcky. Poukázal na to, že matka jej platí obedy v škole, čo je 25,- eur mesačne, 5,- eur mesačne platí za školskú družinu. Zohľadnil, že k zmene pomerov došlo aj u rodičov dieťaťa, keď matke pribudla vyživovacia povinnosť k mal. G. T., s ktorým je na rodičovskej dovolenke, u otca v tom, že bol od prvého rozhodnutia súdu o úprave rodičovských práv a povinností vo výkone trestu odňatia slobody, pričom posledný v trvaní 6 mesiacov vykonal dňa 17.11.2021. Odvtedy sa nezamestnal, ani nezaevidoval na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, nemá stály príjem. Vyživovacie povinnosti mu nepribudli. K zmene jeho bytových pomerov nedošlo, naďalej býva so svojou matkou a jej manželom. Poukázal na to, že v súčasnosti je otec obžalovaný zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu a z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písmeno a) Trestného zákona, prokurátor naňho podal dňa 21.12.2021 na súd obžalobu.

3. Po vyhodnotení výsledkov dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného je dôvodne podaný, pretože od prvej úpravy výživného prešla doba štyroch rokov, počas ktorej niekoľkonásobne vzrástli náklady na výživu a ďalšie odôvodnené potreby maloletej. Uviedol, že aj keď otec v súčasnosti nepracuje a nemá prakticky žiaden príjem, súd je povinný pri rozhodovaní o výživnom prihliadať nielen na reálny stav, ale aj na potenciálnu možnosť povinného rodiča dosahovať taký príjem, z ktorého by mohol platiť vyššie výživné, než bolo doteraz súdom určené. V danom prípade súd prvej inštancie zastal názor, že pokiaľ by otec prejavil záujem a požiadal by úrad práce o sprostredkovanie zamestnania, mohol by sa zamestnať a tým získať pravidelný príjem. Otec tak však neurobil, od návratu z výkonu trestu odňatia slobody sa na úrade práce nezaevidoval, čo súd prvej inštancie vyhodnotil v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine tak, že otec sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Dokazovaním mal za preukázané, že otec v prípade záujmu by sa mohol zamestnať u viacerých zamestnávateľov v okrese Topoľčany a mohol by dosahovať mzdu od 646 eur do 750 eur mesačne v hrubom, preto pri určení sumy zvýšeného výživného vychádzal z tejto sumy. Súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na sumu 80,- eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2021, pretože minimálne od uvedeného dátumu mala matka zvýšené výdavky na dieťa v súvislosti s jeho nástupom do školy v aktuálnom školskom roku na nákup vecí do školy, platenie stravy v škole, poplatku za družinu. Zročné výživné za čas od 01.09.2021 do 28.02.2022 v sume 300,- eur, čo je rozdiel medzi výškou zvýšeného výživného a doteraz určeného výživného za 6 mesiacov, povolil otcovi zaplatiť v splátkach po 20,- eur mesačne spolu s bežným výživným s tým, že nezaplatením ktorejkoľvek splátky sa stane zročným celý dlh.

4. Návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodný z viacerých dôvodov. V prvom rade zohľadnil názor maloletej Q., ktorá uviedla, že tak ako je to doteraz, jej to vyhovuje aj naďalej, teda, že bude bývať s matkou a k otcovi a jeho matke bude chodiť tak, ako doteraz. Ďalším dôvodom, pre ktorý zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov nepovažoval za najlepší spôsob úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej je podľa názoru súdu prvej inštancie tá skutočnosť, že otec nemá vlastné bývanie, býva u matky a jej manžela, hrozí mu väzenie, a ani jeho osobnostné založenie nedáva záruku riadnej výchovy maloletej. V tejto súvislosti poukázal na znalecký posudok znalca z odboru psychológia vypracovaného v trestnej veci sp. zn. 2T/78/2021, z ktorého vyplýva, že otec je impulzívny, čo v situácii, keď je frustrovaný, môže podnecovať jeho agresivitu a prognóza jeho resocializácie nie je priaznivá. Ide o sociálne nezrelú osobnosť, ľahko podliehajúcu frustrácii s egocentrickými a impulzívnymi črtami. Súd prvej inštancie ustálil, že ak by aj maloletú zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, starostlivosť o maloletú v čase, keď by bola u otca, by aj tak v prevažnej miere zabezpečoval nie otec, ale jeho matka, ktorá tak robí aj doposiaľ. O trovách konania rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu, pretože v mimosporových konaniach sa vylučuje nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon neustanovuje inak.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec, ktorý žiadal napadnutý rozsudok zrušiť. Uviedol, že s daným rozsudkom nesúhlasí, nakoľko jeho maloleté dcéra sa stále nachádza u neho, resp. u jeho matky, u ktorej momentálne otec býva. Vo vzťahu k starostlivosti o maloletú dcéru poukázal na to, že je u nich riadne postarané a nič jej nechýba. Tiež uviedol, že peniaze, ktoré dával svojej dcére,

neboli použité výlučne na jej potrebu s tým, že tieto peniaze využívala matka vo svoj prospech. Mal za to, že nie je potrebné, aby mu bolo zvýšené výživné na jeho dcéru, nakoľko jej zabezpečuje všetky potrebné veci k životu a k jej vývinu v škole. Vo vzťahu k striedavej starostlivosti, že matka maloletej dcéry nie je vzorovou matkou, ako sa prezentovala. Poukázal na to, že niekoľkokrát ponechala dcéru samú doma, kde raz sa aj stalo, že sa pokúšala vyliezť cez okno von, nakoľko bola sama zamknutá doma a bála sa byť sama. Ďalej uviedol, že keď je dcéra chorá, tak matka nie je schopná zabezpečiť jej lieky. Okrem toho podľa názoru otca dieťa nemá doma vytvorené podmienky na jeho vývin a vzdelanie, pretože doma spáva na starom gauči v kuchyni a nemá svoj osobný priestor na učenie a nemá svoje súkromie a klud. Otec dieťaťa vyjadril presvedčenie, že pre jeho dcéru by bolo lepšie, keby je zverená do jeho osobnej starostlivosti.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „CMP“ § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

7. Podľa § 387 odsek 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 odsek 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí, vrátane citácie právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad.

10. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť dôvodov, ktoré súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol. Súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal opodstatnenosťou návrhu z hľadiska príslušných ustanovení Zákona o rodine a zistený skutkový stav správne posúdil po právnej stránke. Podstatnou skutočnosťou pre zmenu doterajšieho rozhodnutia o výživnom bolo zistenie takej zmeny pomerov na strane detí, ktorá zmena by odôvodňovala zvýšenie výživného ako žiadala matka. Z obsahu spisu vyplýva, že matka podala návrh na súd dňa 02.11.2021a žiadala, aby súd zvýšil pôvodne určenú vyživovaciu povinnosť otca na maloleté Q. zo sumy 30,- eur na sumu 150,- eur, čo odôvodnila zmenou pomerov. Otec maloletého dieťaťa v priebehu konania navrhol, zverenie maloletej Q. do jeho osobnej starostlivosti.

11. Odvolací súd má rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že sú v danej veci splnené zákonné podmienky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na maloleté dieťa. Súd prvej inštancie správne zohľadnil, že matke pribudla vyživovacia povinnosť na maloletého G. nar. XX.XX.XXXX, s ktorým je na rodičovskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok vo výške 275,90 eura.

12. Súd prvej inštancie správne zohľadnil, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti z roku 2017 kedy bolo počnúc od 27.06.2014 otcovi určené výživné vo výške 30 euro došlo ku kvalifikovanej zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa. Výživné na maloleté dieťa nebolo zvýšené 5 rokov, napriek tomu, že na strane dieťa preukazateľne došlo k zvýšeným nákladom potrebných na zabezpečenie odôvodnených potrieb dieťaťa. Náklady na výživu dieťa sa výraznejšie zvýšili nástupom na základnú školu, pričom v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bola maloletá Q. žiačkou 2. ročníka základnej školy. Z uvedeného dôvodu sa prirodzene zvýšili výdavky na dieťa, ktoré sú spojené aj so školskou dochádzkou. Ako je už vyššie uvedené naposledy bolo rozhodnuté o výživnom v roku 2017, toho času je maloletá Q. o 5 rokov staršia, ktorá skutočnosť ktorá sama o sebe zakladá odôvodnené zvýšenie výdavkov na stravu, ošatenie, hygienické potreby, štúdium, voľnočasové aktivity atď.

13. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dodáva, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona a trvá dovtedy, kým deti nie sú schopné samé sa živiť a preto rodičia v rámci zodpovednosti za ich všestranný vývoj musia uspokojovať všetky základné životné potreby svojich detí. Odvolací súd dodáva, že v tomto smere bolo potrebné vychádzať aj z ustanovenia

§ 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine, v zmysle ktorého je súčasťou rodičovských práv a povinností najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že odôvodnené potreby maloletej Q. sa zvyšujú a výživné v doteraz určenej výške 30,- eur mesačne nepostačuje na výživu dieťaťa a na jeho odôvodnené potreby. Zákonnú vyživovaciu povinnosť majú obaja rodičia, preto zvýšené náklady na výživu dieťaťa nemôže znášať výlučne matka. Aj otec je povinný prispievať podľa svojich možností a schopností na výživu dieťaťa, pričom tejto vyživovacej povinnosti ho súd nemôže zbaviť aj napriek tomu, že otec je bez pracovného pomeru. Súd prvej inštancie správne postupoval, keď sa zaoberal dôvodmi, pre ktoré otec nepracuje a zistil, že otec ani nie je evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný. Z uvedeného správne vyvodil, že otec nemá záujem nájsť si vhodné zamestnanie, preto bolo potrebné vychádzať z pravdepodobného zárobku, ktorý by otec mohol dosahovať, v prípade ak by sa zamestnal. Súd prvej inštancie správne určil aj výšku vyživovacej povinnosti otca, keď zvýšil jeho vyživovaciu povinnosť zo sumy 30 euro mesačne na sumu 80 euro mesačne, pričom takto zvýšené výživné aj podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá schopnostiam a možnostiam otca.

14. Otec maloletej Q. vo svojom odvolaní napadol aj výrok, ktorým súd prvej inštancie zamietol jeho návrh na zverenie maloletej dcéry do striedavej osobnej starostlivosti. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nevzhliadol daný návrh otca za dôvodný. Z výpovede maloletej dcéry vyplýva, že jej súčasný stav vyhovuje a chce zostať bývať so svojou matkou. Súd prvej inštancie správne pri svojom rozhodovaní zohľadnil aj názor maloletého dieťaťa, ktoré je vo veku, v ktorom dokáže vyjadriť svoj názor. Súd prvej inštancie správne zohľadnil aj to, že otec bol viac krát trestne stíhaný aj toho času sa proti nemu vedie trestné konanie a nevedie usporiadaný život. Je pravdou, že maloletá má vytvorené citové väzby k svojmu otcovi, stretávajú sa pomerne často, čiže styk otca s maloletou dcérou je zabezpečený a otec má dostatok času na trávenie voľného času so svojou dcérou. Navyše z výpovede maloletej Q. predovšetkým vyplýva, že je citovo najviac naviazaná na svoju starú mamu t. j. mamu otca. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že v najlepšom záujme dieťaťa je, aby sa doterajšia úprava zverenia nezmenila a maloletá Q. naďalej zostala zverená do osobnej starostlivosti matky, s tým, že styk otca s maloletou dcérou je prakticky neobmedzený, keďže sama maloletá chodievala pomerne často k svojej starej mame (mama otca), kde sa stretáva aj so svojim otcom. Skutočnosť, že matke pri výchove maloletej Q. vypomáha stará matka, ktorú má dieťa rado, nie je dôvodom na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. V starostlivosti matky o dieťa zistené nedostatky neboli a s ohľadom aj na názor dieťaťa dospel aj odvolací súd k záveru, že návrh otca na zverenie maloletej Q. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov nebol dôvodne podaný.

15. Odvolací súd stotožňujúc sa s právnymi a skutkovými závermi súdu prvej inštancie, na ktoré odvolací súd v podrobnostiach odkazuje, napadnutý rozsudok ako vecne správny v celom rozsahu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).